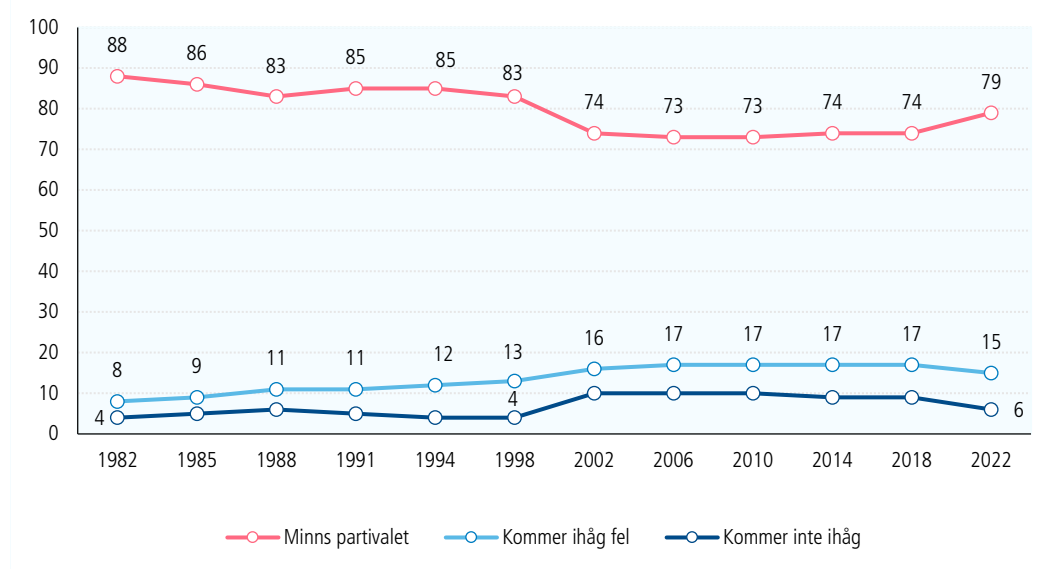

Väljarnas röstminne 1982–2022

Hälften av de som väljs ut att delta i Valundersökningarna kontaktas en andra gång i samband med nästföljande val. Det gör det möjligt för forskarna att följa förändringar i väljarnas åsikter, värderingar och beteende mellan valen. Mellanvalspanelerna kan också användas för att undersöka hur väl uppgifter om partival som samlats in direkt efter ett val stämmer med minnesuppgifter om partival som samlats in tre eller fyra år senare. Sådana jämförelser är betydelsefulla inte minst eftersom uppgifter om röstminne ofta används för att vikta resultat från opinionsmätningar.

Så, hur väl minns väljare sitt partival i ett föregående val? När vi i 2022 års valundersökning ställde frågan om partival 2018 var det sammanlagt drygt var femte väljare (21 procent) som inte mindes eller gav ett svar som inte stämmer med tidigare insamlade svar om hur de röstade 2018. Femton procent svarade 2022 att de röstat på ett annat parti 2018 än vad de uppgivit fyra år tidigare. Sex procent svarade att de inte minns hur de röstade 2018 när de fick frågan 2022. Resultaten ligger i linje med de trender vi har kunnat följa över tid. Andelen som inte minns sitt partival har minskat från omkring 85 procent 1982–1994 till omkring 75 procent 2002–2022. Möjliga orsaker är ökad väljarörlighet, förlängd mandatperiod, fler partier i partisystemet och en ökande strategisk röstning.

Figur 1 Andel väljare som minns hur de röstade i föregående val, 1982–2024 (procent).

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet: Valundersökningarnas rullande tvåstegspaneler 1982–2022.

Kommentar: Frågan om partival lyder: "Vi hade ju flera val samtidigt i år. Vilket parti röstade Du på i riksdagsvalet?". Frågan om röstning i tidigare val lyder: "Vilket parti röstade du på i riksdagsvalet - år- med året för respektive föregående val. I analysen jämförs paneldeltagarnas uppgifter om partival insamlade vid första tillfället de deltar (*Partival_{t-1}*) med minnesuppgifter om partival insamlade vid tidpunkt vid andra tillfället (*Partival Minne_t*) 3–4 år senare. Resultaten bygger på minnesuppgifter om röstning i tidigare val som samlats in från såväl förval- som eftervalsintervjuer/enkäter under perioden. Sverige bytte från treåriga till fyraåriga mandatperioder inför 1994 års val. Underlaget baseras på de som svarat vid båda tillfällen på fråga angående partival vid samma val och är som lägst 604 svarande i panelen 2014–2018 och 1 932 svarande vid i panelen 2018–2022. Undersökningarna genomfördes genom intervjuer fram till 2014 och webb/pappersenkäter 2018 och 2022.